
Er heading i fotball farlig?

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

TORBJØRN ØYGARD SKODVIN

Tidsskriftet

Skotske fotballspillere lever lenger, men har over tre ganger høyere dødelighet fra nevrodegenerativ sykdom enn andre.

Rangers mot Celtic i semifinalen i den skotske ligacupen i 2016. Illustrasjonsfoto: Reuters / NTB scanpix

Studier innen fotball, rugby og andre kontaktsidretter har gitt mistanke om økt forekomst av Alzheimers sykdom, amyotrofisk lateralsklerose, kronisk traumatisk encefalopati og annen nevrodegenerativ sykdom blant utøverne. Gjentatte mindre hodetraumer er foreslått som årsak.

I en retrospektiv studie som nylig er publisert i The New England Journal of Medicine, ble dødsårsak og bruk av demensmedisiner de to siste leveårene hos rundt 8 000 tidligere profesjonelle fotballspillere i Skottland sammenliknet med rundt 23 000 kontrollpersoner matchet for alder og kjønn (1). Median oppfølgingstid var 18 år.

Total mortalitet var lavere hos de tidligere fotballspillerne opp til 70-årsalder. Fotballspillerne hadde lavere mortalitet fra iskemisk hjertesykdom (hasardratio 0,80; 95 % KI 0,66–0,97) og fra lungekreft (hasardratio 0,53; 95 % KI 0,40–0,70). Død der nevrodegenerativ sykdom var oppgitt som primær eller bidragende årsak, oppsto hos henholdsvis 1,7 % og 0,5 %, dvs. en justert hasardratio på 3,45 (95 % KI 2,11–5,62). Tidligere fotballspillere fikk oftere forskrevet demensmedisiner (oddsratio 4,90; 95 % KI 3,81–6,31).

– Fotballspillere lever lenger og har lavere risiko for å dø av hjerte- og karsykdom enn befolkningen ellers, sier Stian Bahr Sandmo, som er lege og stipendiat ved Senter for idrettsskedeforskning ved Norges idrettshøgskole.

– Det nye med denne studien er at fotballspillerne ser ut til å ha vesentlig større risiko for å dø av nevrodegenerative sykdommer, bl.a. Alzheimers sykdom. Spørsmålet om dette skyldes hjernerystelser, nikking eller andre livsstilsfaktorer besvares ikke av denne studien og må undersøkes nærmere, sier Sandmo.

LITTERATUR

1. Mackay DF, Russell ER, Stewart K et al. Neurodegenerative disease mortality among former professional soccer players. N Engl J Med 2019; 381: 1801–8. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 4. februar 2020. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0716

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 18. februar 2026.